

veterinària

Actualitat

Marga Prohens, nova presidenta del Govern. Manuela García, consellera de Salut i Joan Simonet, d'Agricultura, Ramaderia i Medi Natural

Actualitat

Llorenç Córdoba, un veterinari al capdavant del Consell de Formentera i diputat al Parlament de les Illes Balears

Actualitat

El COVIB organitza una jornada per a veterinaris sobre la Llei 7/2023 de protecció dels drets i el benestar dels animals

Presentada la Guia d'Etocovib per entrar mascotes de visita als centres sanitaris

PORQUE
Somos
sanitarios

Confianza

No es solo una palabra.
Es la tranquilidad que te da saber que
ante cualquier situación, tu Seguro de
Automóvil **te responderá siempre,**
y allí donde estés.

A.M.A. PALMA DE MALLORCA

Barón de Pinopar, 10

Tel. 971 71 49 82

pmallorca@amaseguros.com

A.M.A.
agrupación mutual
aseguradora

www.amaseguros.com

900 82 20 82 / 971 71 49 82

A.M.A.
GRUPO

A.M.A.
agrupación mutual
aseguradora

AmaVida
seguros de vida y pensiones
profesionales sanitarios

A.M.A.
Fundación A.M.A.

AMARenting
El renting de los sanitarios

A.M.A.
ECUADOR

La Mutua de los Profesionales Sanitarios... y sus familiares.

4 Avepa: Formació continuada · Breus

5 Seguretat alimentària: Intenten reintroduir a Mallorca un carregament d'ametlles amb un alt contingut d'aflatoxines

6 Justícia alimentària: Per uns menjadors escolars saludables i sostenibles

7 Portada: Presentada la guia d'Etocovib

8 Perfil col·legial: Maria Amengual i Ricardo de Sousa

10 Actualitat: Jornada veterinària sobre la Llei 7/2023 de protecció dels drets y el benestar dels animals

12 Actualitat: Resultats eleccions autonòmiques i municipals de 2023

14 IRFAP

16 Actualitat: Jornada de consolidació de clíniques · Notícies

17 Actualitat: Xerrada informativa amb veterinaris de cavalls · Curs

18 Els nostres centres: Clínica Veterinaria Dr. Palmer

20 Actualitat: Jornades de medicament veterinari al COFIB · Jornada One Health al COMIB

21 Assessoria jurídica

22 Cas clínic: Presentat per Memvet - Centre d'Especialitats Veterinàries

23 Col·legi · Art al COVID

Sort, èxits... i feina

El canvi polític sorgit de les darreres eleccions autonòmiques, insulars i municipals del 28 de maig s'ha materialitzat amb la presa de possessió de la nova presidenta i del nou Govern de les Illes Balears. Nous responsables polítics en els departaments estratègics per a la nostra professió a la pràctica totalitat de les diferents administracions amb les que els veterinaris ens relacionam.

I, lògicament, ara és el moment de fer feina amb les reivindicacions i propostes que el COVID ha traslladat als diferents partits polítics en aquests darrers mesos per aconseguir que siguin una realitat durant aquesta nova legislatura: impuls polític i real al vesant veterinari de l'enfocament *One Health* a les polítiques sanitàries de la CAIB; enfortiment de la col·laboració institucional a nivell autonòmic i local; reforçament de la figura del veterinari municipal; reforçament del paper i condicions del veterinari de camp com a eix imprescindible per a la subsistència del sector ramader; increment de la seguretat jurídica, etc.

Una de les incògnites que queden sobre la taula, condicionada per les eleccions nacionals del 23 de juliol, és l'entrada en vigor de la nova Llei de la Protecció dels Drets i del Benestar dels Animals, una vegada suspesa la tramitació del reglament que l'ha de desenvolupar. La jornada tècnica organitzada pel COVID el 14 de juny va deixar ben palès la importància i necessitat d'una norma d'aquestes característiques, amb una base científica sòlida a molts dels aspectes regulats però amb importants mancances i orientacions errònies en altres. És especialment preocupant la regulació de l'eutanàsia que, amb gran probabilitat, ens deixa als veterinaris en clara indefensió. O la regulació de les colònies felines, on sense cap dubte haurien de haver-se considerat aspectes de salut pública i impacte ambiental. També la difícil situació dels veterinaris municipals, figura per cert que ni s'esmena en tot el text malgrat les seves funcions essencials a la majoria d'aspectes regulats. Fonamental serà l'aplicació de criteris objectius i basat en l'evidència científica, tal i com també el COVID ha demanat als partits polítics i traslladarà als nous responsables.

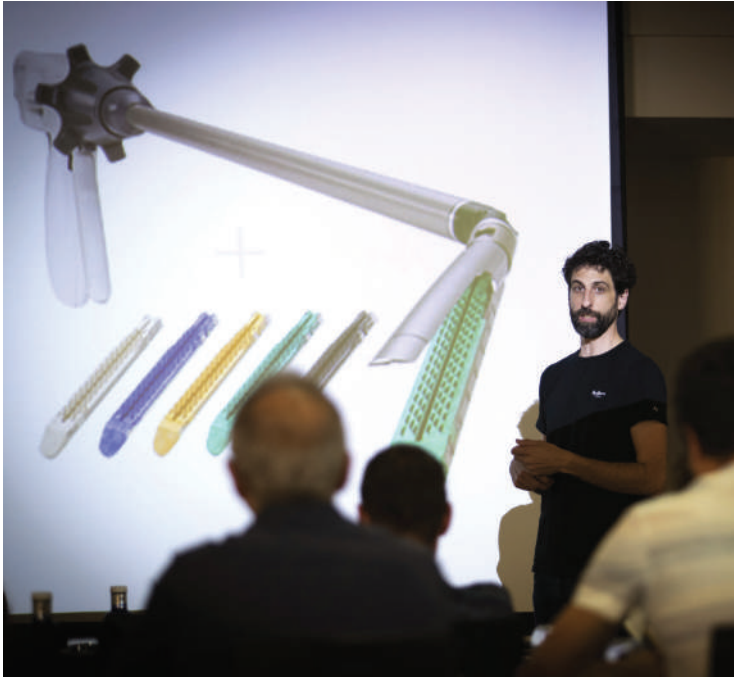
Finalment, un apunt important. Aquestes eleccions han deixat a tres companys veterinaris ocupant càrrecs de responsabilitat: Llorenç Córdoba, president del Consell de Formentera i diputat autonòmic; Carlos Simarro, conseller de Consell de Mallorca; i Toni Marí, reelegit batle de Puigpunyent. És molt important que la veterinària estigui present en la política com una manera de visualitzar-se en els òrgans de decisió. Els desitjam molta sort i èxits.

veterinària 97

Edita: Col·legi Oficial de Veterinaris de les Illes Balears (COVID). **Direcció veterinària:** Jesús Martínez. **Direcció periodística:** Joan Sans (Dirkom). **Consell editorial:** Lluís Riera, Jorge Cañellas, Manuel Ruiz, Tomeu Martí i Iván Plasencia. **Fotografia:** Jaime Reina. **Maquetació:** G. Domenici. **Publicitat:** COVID (Av. Comte de Sallent, 2, Principal A i B - Tel: 971 71 30 44/49). **Impressió:** Imprenta Mediterráneo. **Dipòsit legal:** PM-495-2013

El Comité de Redacció recorda als col·laboradors de la revista que poden utilitzar tant el català com el castellà en l'elaboració dels seus articles. Veterinària no es fa responsable ni s'identifica amb les opinions que els seus col·laboradors expressen a través dels treballs publicats. Reservats tots els drets. Prohibida la reproducció total o parcial de qualsevol informació gràfica o escrita per qualsevol mitjà sense el permís escrit del Col·legi Oficial de Veterinaris de les Illes Balears.

Formación continuada en Palma sobre mínima invasión, a cargo de David García Rubio

La oferta de formación continuada de Avepa llegó a Baleares a finales de mayo con la jornada de cirugía de mínima invasión que profundizó en las diferentes aplicaciones y técnicas, desde las más frecuentes hasta las nuevas perspectivas, con el objetivo de dar a conocer las principales técnicas quirúrgicas mínimamente invasivas, con el fin de que el cirujano veterinario pueda iniciarse y aplicarlas en su práctica diaria.

Se describieron los principios básicos de

cirugía de mínima invasión así como el equipamiento e instrumental necesario para su aplicación. Además, se detallaron las técnicas de cirugía de mínima invasión más frecuentemente empleadas en veterinaria, especialmente aquellas aplicadas a los sistemas reproductores femenino y masculino, a la toma de biopsias y técnicas asistidas, así como a las técnicas actuales más avanzadas en laparoscopia y toracoscopia veterinaria.

La jornada corrió a cargo de David García Rubio, licenciado en Veterinaria,

fundador en 2013 de ECIVET, servicio ambulante de cirugía y endoscopia en Zaragoza y alrededores, responsable de los servicios de Diagnóstico por Imagen y Cirugía de Tejidos blandos en el Hospital Veterinario San Fermín en Pamplona en 2014; especialista en Mínima Invasión por el centro Jesús Usón de Cáceres; acreditado por AVEPA en cirugía de tejidos blandos y autor y ponente de múltiples trabajos enfocados en torno a la mínima invasión.

BREVES

X Congreso para ATV

El Congreso de Avepa para ATV ha llegado este año a su décima edición, lo que demuestra la madurez y creciente conocimiento de una disciplina esencial para la profesión veterinaria. El encuentro se celebró los días 1 y 2 de julio y contó con las ponencias de Érika Cornejo, Certificada por NAVTA como Veterinary Technician Specialist in Emergency and Critical Care (VTS ECC 2021), el veterinario Héctor Gómez, practice manager de hospital veterinario AniCura Abros, hospital manager en AniCura Imavet y asesor externo en gestión en colaboración con centros veterinarios, además de miembro fundador de AGESVET; EL VETERINARIO Francisco Pérez Navajo, Director veterinario del Servicio de cirugía, traumatología y rehabilitación del Hospital Veterinario San Antón;

la educadora canina Pilar Pérez; y José Luis Fontalba, Ldo Vet, PhD, Residente ECVS, Especialista en Traumatología y Ortopedia UCM, Acreditado Traumatología AVEPA – Miembro comité técnico GEVO.

Congreso AGESVET-GGA 2023

El 29 y 30 de junio tuvo lugar en Madrid el Congreso AGESVET-GGA 2023, organizado por el Grupo de Gestión y Administración de Centros Veterinarios de Avepa. El objetivo del encuentro fue, según los organizadores, mejorar la gestión de los centros veterinarios, ampliar conocimientos sobre gestión y de negocio veterinario y aprender sobre herramientas físicas y digitales que ayudan a mejorar el trabajo diario.

Intentan reintroducir en Mallorca un cargamento de almendras destinada a destrucción por haberse detectado un alto contenido en aflatoxinas

El operador y el gestor de residuos han sido detenidos por posibles delitos contra la salud Pública y falsedad documental

>>> El Servicio de Seguridad Alimentaria de la Conselleria de Salut recibió en mayo una comunicación de una partida de 25.500 kilos de almendras provenientes de Australia con unos niveles muy altos de aflatoxinas.

Las micotoxinas, entre las que se encuentran las aflatoxinas, son compuestos químicos producidos de forma natural por algunos géneros de hongos que crecen en plantas y alimentos de origen vegetal. Las más importantes son las toxinas producidas por hongos (mohos) de los géneros *Aspergillus*, *Fusarium* y *Penicillium*.

De entre todas estas toxinas (B1, B2, G1, G2, M1 y M2) destaca, desde el punto de vista de la seguridad alimentaria, la aflatoxina B1, tanto por ser la más prevalente en los alimentos como la más tóxica para los seres humanos.

Dichas toxinas se forman principalmente en el campo (durante el cultivo), otras durante la cosecha y otras durante el almacenamiento (o en varias etapas a la vez). Una vez están presentes en el alimento resisten los procesos de secado, molienda y procesado. Son también resistentes a los tratamientos térmicos.

Las aflatoxinas han sido clasificadas por la *International Agency for Research on Cancer (IARC)* dentro del grupo 1 (sustancias carcinogénicas para humanos). Se considera que la aflatoxina de mayor poder carcinogénico es la aflatoxina B1.

Debido a las propiedades carcinogénicas de las aflatoxinas, especialmente de la aflatoxina B1, su exposición a la población humana debe ser la más baja como razonablemente sea posible. Por ello la Unión Europea, ha establecido contenidos máximos en el Reglamento (CE) 1831/2003 para las aflatoxinas B1, B2, G1 y G2 en distintos alimentos. De esta forma, los productos especificados en dicha norma que contengan aflatoxinas en niveles que superen los contenidos máximos establecidos no deben comercializarse como tales, ni tras su mezcla con otros productos alimenticios, ni utilizarse como ingrediente en otros alimentos.

Pues bien, el pasado mes de mayo se recibió en el Servicio de Seguridad Alimentaria de la Conselleria de Salut una comunicación del Servicio de frontera de Sanidad Exterior de Alicante, poniendo en conocimiento el rechazo de una partida de 25.500 kgs de almendras, en 30 sacos, origen Australia en la que, tras análisis laboratorio, se habían constatado unos niveles muy altos de aflatoxinas. En la comunicación se indicaba también que se había acordado como destino definitivo su destrucción en planta incineradora de Mallorca, a petición del operador responsable de la mercancía. Como responsable de la entrega de la mercancía a la planta incineradora figuraba un gestor de residuos de Mallorca.

Tras las averiguaciones oportunas los Servicios de Sanidad Exte-

rior y los de Control Oficial del Servicio de Seguridad Alimentaria sospecharon de las intenciones del operador y del gestor de residuos, poniendo los hechos en conocimiento del Servicio de Protección de la Naturaleza (SEPRONA) de la Guardia Civil, el cual averiguó que la mercancía no se había llegado a destruir, que había sido enviada de nuevo a un establecimiento alimentario de Alicante y que, con documentación falsa, pretendía acreditarse su destrucción. Bajo diligencias judiciales se procedió a la detención de los principales implicados.

El asunto, que ha tenido amplia repercusión mediática, se encuentra en fase de instrucción por parte de un Juzgado, por posibles delitos contra la salud Pública y de falsedad documental.

JESÚS MARTÍNEZ

Veterinario del Servicio de Seguridad Alimentaria.
Conselleria de Salut

>>> Tras el aviso de los Servicios de Sanidad Exterior y los de Control Oficial del Servicio de Seguridad Alimentaria el SEPRONA averiguó que la mercancía no se había llegado a destruir, que había sido enviada de nuevo a Alicante y que, con documentación falsa, pretendía acreditarse su destrucción.

Per uns menjadors escolars saludables i sostenibles

La compra pública i les concessions de serveis relacionats tenen un potencial de canvi sobre les condicions socials, ambientals i de l'entorn àmpliament evidenciades, a més del seu paper com a model de bones pràctiques. Així, les administracions públiques tenen la responsabilitat d'orientar les seves polítiques cap a la millora d'aquestes condicions, amb el foment de la compra pública ètica i amb models basats en una economia social i solidària. Els menjadors escolars, com a exemples de la compra pública en el sector de la restauració col·lectiva,

esdevenen instruments prioritaris per desenvolupar estratègies públiques en aquest sentit, específicament pel que afecta la sobirania alimentària i models alimentaris més sostenibles, amb la producció local i ecològica com un dels eixos centrals.

CERAI, Justícia Alimentària, APAEMA i FAPA Mallorca hem decidit unir esforços a través de la creació d'un grup motor per impulsar la millora dels menjadors escolars en tots els seus aspectes i promoure el consum de productes locals i ecològics. Per aconseguir-ho, aquestes entitats **hem realitzat un diagnòstic de l'estat dels menjadors escolars dels centres educatius públics a les Illes Balears** i, així, obtenir dades objectives sobre el seu estat actual. A partir d'aquest estudi, s'han detectat les àrees que necessiten més millora, i en les quals s'haurà de treballar. Aquesta transició desitjada cap a uns menjadors escolars més saludables i sostenibles no només beneficiarà l'alumnat, sinó també l'agricultura i la ramaderia ecològiques locals que es dediquen a la producció d'aliments saludables i respectuosos amb l'entorn i les persones.

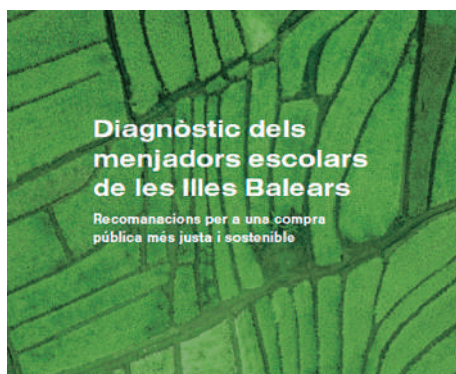
La metodologia utilitzada per analitzar la realitat dels menjadors escolars incorpora i interroga els diferents eixos i actors que determinen l'escenari actual: entrevistes i enquestes a 92 centres educatius, el 50% del total, concessionàries del servei, sector productiu i administració pública, així com la revisió bibliogràfica i documental.

Pel que fa al model de gestió, actualment, 164 menjadors escolars (87,7%) estan gestionats en la modalitat de concessió o contracte de servei, assignats a un total de 24 empreses. Els 23 menjadors restants (12,3%) estan gestionats mitjançant convenis signats amb associacions de famílies (15), ajuntaments de Mallorca (7) i el Consell de Formentera.

El sistema de licitació de les concessions i el tipus de gestió dels menjadors escolars determinen, o poden determinar, el model alimentari que s'impulsa des de les administracions. Per facilitar la contractació, els menjadors escolars s'agrupen en lots, de mida variable, segons diferents criteris: n° de menjadors, ubicació, n° d'usuaris, etc. Si els lots són massa grans, només els proveïdors més grans poden competir entre ells, deixant fora les petites empreses. En aquest sentit, 6 empreses gestionen el 81% dels menjadors escolars.

També entren en joc els criteris d'adjudicació, aquells que l'entitat pública utilitza per seleccionar l'oferta més avantatjosa entre totes les presentades. En la darrera licitació el criteri de producte ecològic perd pes, juntament amb el d'elaboració i programació del menú, canvis que es considera que no estan justificats.

A les Illes Balears tenim uns menjadors escolars amb els preus més cars de menú de l'estat (preu més habitual 7 euros), amb un

nombre d'usuaris molt per davall de la mitjana estatal (20% de l'alumnat matriculat front el 44,8% de mitjana estatal) i un percentatge de CEIP amb menjador molt desigual a les diferents illes (Eivissa: 63%; Menorca: 67%; Mallorca: 91%). Aquestes dades donen peu a reflexionar i analitzar sobre el per què no hi ha més usuaris, si existeix la necessitat o no, si el servei és atractiu o si el preu és un factor limitant.

Demanam un full de ruta de millora del servei de menjador escolar per

part de tots els agents implicats

Les administracions responsables d'educació, de salut i d'agricultura i ramaderia haurien d'establir mecanismes de coordinació i treballar per al disseny d'un pla per al desenvolupament d'uns criteris d'adjudicació, amb objectius mesurables, realistes i assolibles, així com dels processos de seguiment i avaluació necessaris. Els criteris d'adjudicació han de recollir la realitat plural dels menjadors escolars: criteris alimentaris en línia amb les capacitats del territori i la seva sostenibilitat ambiental, que potenciïn els aspectes educatius i de salut, i sense oblidar l'impacte socioeconòmic que té per a moltes famílies.

El sector productiu balear d'aliments locals i ecològics, per atendre la demanda dels menjadors escolars, ha de fer front a barreres com el dèficit en la producció d'alguns tipus d'aliments o els seus canals tradicionals de distribució. L'element central del canvi integral del sector és la col·laboració entre els diferents actors per elaborar una planificació conjunta.

Paral·lelament, això suposa introduir canvis en el disseny habitual del menú, que siguin planificats conjuntament entre el sector productor, les empreses i l'administració, per afavorir l'ús de productes locals, de temporada i ecològics, per tal d'evitar possibles increments del preu. Al mateix temps, s'ha de fer una tasca pedagògica amb les famílies perquè entenguin i acceptin aquests canvis, i que els centres educatius desenvolupin un millor concepte de menjador, amb la implicació i la participació activa de tota la comunitat educativa. A més, és important fomentar i facilitar l'ús de cuina in situ sempre que sigui possible, amb la inclusió de cuina als nous centres educatius i la seva instal·lació als altres, o l'adequació de cuines no utilitzades.

Per acabar, no podem oblidar que els menjadors escolars són uns espais on coexisteixen d'una manera transversal l'àmbit de l'educació, de la salut, l'àmbit social, amb els sectors productors i empresarials, amb objectius, necessitats i actors diversos. **Es necessita afrontar un procés de millora amb una visió integral, planificat i temporalitzat amb la participació i coordinació de tots els sectors implicats: les Conselleries responsables d'educació, de salut i d'agricultura i ramaderia, el sector productiu, el sector empresarial, l'àmbit educatiu i familiar i les organitzacions que vetllen per una alimentació saludable i sostenible.**

Per veure el Diagnòstic complet:

<http://www.fapamallorca.org/diagnostic-menjadors-2023/>

CERAI, FAPA, APAEMA i Justícia Alimentària

Presentada la Guía veterinaria para la introducción de perros que visitan a sus propietarios en el ámbito hospitalario y sociosanitario

Elaborado por Etocovib y editado por el COVIB, el documento de trabajo marca las pautas y los aspectos higiénico-sanitarios y de bienestar animal que deben ser tenidos en cuenta para que el programa de visitas de los animales sea exitoso

El pasado mes de mayo fue presentada oficialmente la Guía veterinaria para la introducción de perros que visitan a sus propietarios en el ámbito hospitalario y sanitario, un documento técnico editado por el COVIB y elaborado por el grupo de medicina del comportamiento y bienestar animal del Colegio (Etocovib). La guía pretende ser una herramienta de referencia y apoyo a los diferentes programas de visitas de este tipo que se realizan en Baleares y marca las pautas y los aspectos higiénico-sanitarios que deben valorarse para que la visita sea exitosa: sin estrés para el animal ni incidencias para el centro.

La guía, que ha sido enviada a todos los centros hospitalarios y sociosanitarios de Baleares, marca las indicaciones higiénicas y sanitarias (legislación, estado de vacunación, desparasitación, revisión general del estado sanitario e higiene) que deben cumplirse; aquellas relativas al bienestar del animal (como, por ejemplo, posibilitar un tiempo de adaptación del animal a la instalación antes de su entrada, que sean animales habituados al entorno urbano y a pasear con correa, que no presenten conductas agresivas, etc.); y enumera una serie de recomendaciones para la adecuación de espacios. El documento es el fruto de la experiencia adquirida por el COVIB en la colaboración con el Servicio de Salud de Illes Balears para la implantación del proyecto pionero Dogspital, en 2017.

En Baleares, los pacientes ingresados en los hospitales Mateu Orfila (Menorca), Can Misses (Ibiza), Son Llàtzer, Inca y Joan March pueden recibir la visita de sus mascotas a través de programas que cuentan con un equipo de profesionales sanitarios, educadores

caninos y veterinarios que velan por el desarrollo correcto del proceso. En el momento de la presentación, en mayo, un total de 41 mascotas habían visitado a sus propietarios en los distintos centros desde el inicio de los programas.

A la presentación asistieron Ramon Garcia, las veterinarias Eva Borràs, Xisca Rosselló, Pilar García y Alicia Ruiz en representación de Etocovib, así como Patricia Gómez, entonces consellera de Salut i Consum, y los altos cargos Xisco Marí, gerente del Hospital Universitario Son Llätzer; y Javier Berraondo, subdirector del Hospital Joan March.

>>> La guía, que ha sido enviada a todos los centros hospitalarios y sociosanitarios de Baleares

María Amengual y Ricardo de Sousa, un proyecto vital 'de referencia'

María Amengual (Pollença, 1980) y Ricardo de Sousa (Viana do Castelo, Portugal, 1983) se conocieron en Liverpool en 2013, hace una década, mientras los dos recorrían el complejo trayecto de la especialización veterinaria. Entre jornadas interminables de trabajo y estudio, alejados de sus raíces, se conocieron, y de ahí, el punto de inflexión para su futuro en común. Hoy, una década más tarde, y con la diplomatura europea bajo el brazo, residen en Mallorca y tienen dos hijos en común, Adrià, de 6 años, y Mar, que cumple dos en septiembre. Además, cuentan con un tercer vástago, ESPEVET, donde han volcado sus conocimientos y sacrificios con el objetivo de ofrecer sus servicios de referencia en cirugía y anestesia a los clínicos y clínicas de las Islas.

María nació y se crió en Pollença. Hija de un trabajador de banca y una profesora, desde pequeña mostró interés por la

rama biosanitaria. Al finalizar los estudios de COU y pasar el examen de Selectividad, dudó entre Medicina y Veterinaria, carrera por la que finalmente se decantó. María se marchó a estudiar a Valencia, donde se graduó en la Universidad Cardenal Herrera-CEU. Tras un primer año bastante duro, en el que incluso dudó con dar un vuelco a sus estudios, tuvo la paciencia necesaria para continuar. Fue superando los cursos en invierno y reponiendo fuerzas en verano hasta cuarto, cuando se marchó a Ars Veterinaria, a Barcelona, a realizar una estancia de un mes, y descubrió lo que necesitaba. "Fue un período muy breve, pero decisivo para mí. Era un hospital de referencia, un sitio puntero en ese momento, en 2003, donde tuve contacto con dos diplomados especialistas europeos, de los primeros de España, uno en neurología y otro en medicina interna. Ahí descubrí que había profesionales que se dedicaban

específicamente a un campo médico, con un equipo para ellos, y traté de encaminar mis esfuerzos hacia eso", explica hoy. Tras licenciarse, María volvió a Ars, donde realizó una estancia de seis meses "para absorber como una esponja", reconoce. Al finalizar entró a trabajar en el centro haciendo guardias ("que es como muchos empezamos", asegura), permaneciendo cuatro años más y centrándose en anestesia, urgencias y cuidados intensivos.

En 2007 se mudó al Reino Unido, donde completó un internado general rotatorio de un año en *Animal Health Trust*, en Newmarket. Tras ello consiguió la residencia europea en Anestesia y Analgesia Veterinaria en la Universidad de Glasgow y completó su residencia en noviembre de 2011. Desde entonces hasta 2015 trabajó en la Universidad de Liverpool como profesora de anestesia, enseñando a estudiantes y supervisando internos y residentes del hospi-

tal universitario... y conoció a Ricardo, quien trabajaba para Zoetis realizando trabajos clínicos de investigación y haciendo estudios cinéticos y cinemáticos para determinar el tipo de cojeras en perros. De hecho, en 2013 Ricardo recibió el premio del año 'Leslie Vaughan' a la mejor presentación en la Asociación Británica de Ortopedia Veterinaria. Sus caminos se entrelazaron en este punto y ya no iban a separarse.

La familia de Ricardo siempre estuvo rodeada de muchos perros (hasta 12 nos asegura) cuando él era sólo un niño, motivo de peso a la hora de decidir a qué iba a dedicarse. Ya con 16 años empezó a frecuentar la clínica de su pueblo, donde pasaba largas jornadas y se empapaba de lo que allí sucedía. Luego fue a la Escuela Universitaria Vasco Da Gama (Coimbra) y continuó haciéndolo durante las fiestas y vacaciones, como si se tratara de su sustento. En sexto de carrera, con la intención de "ir un poco más allá", Ricardo se marchó a Barcelona, y realizó una estancia en el hospital Gran Vía al lado de Eduardo Saló Mur, uno de los profesionales que más le han inspirado. En 2008 se marchó al Reino Unido, empezando su trayectoria en Lancaster, trabajando como clínico generalista. "Tuve suerte porque como mi inglés tenía que mejorar, pasaba mucho más tiempo operando que pasando consultas. Allí permanecí dos años", apunta Ricardo. Entonces llegó el salto cualitativo y consiguió una plaza en el hospital *Fitzpatrick Referrals 'The Bionic Vet'* para realizar un internado de ortopedia. "No se parecía a nada de lo que había visto antes. Había cerca de 200 personas sólo dedicadas a traumatología en un centro de enorme dimensión que utilizaba procedimientos quirúrgicos de los que no había ni oído hablar, como reconstrucción de patas con prótesis biónicas. Conseguí una de las cuatro plazas que ofertaban y trabajaba unas 16 horas al día. Era muy duro pero era lo que quería", refiere. Al finalizar aplicó para realizar el internado rotatorio en la Universidad de Cambridge, donde comenzó a hacer publicaciones y artículos científicos con el objetivo de hacer la residencia. De allí pasó a la Universidad de Liverpool... y María se cruzó en su camino.

Juntos se mueven hacia el sur, a Winchester, motivados por la residencia de cirugía que obtuvo Ricardo en el *Anderson Moores Veterinary Specialists*, paso previo

>>> Nuestra intención era formar nuestro propio equipo y presentarnos como una opción más de referencia y un servicio de calidad y muy cercano a los veterinarios, que mantienen el control de sus casos.

al diplomado. María, por su parte, consiguió una plaza en el hospital *Lumby Park Veterinary Specialists* como jefa de servicio de anestesia. En ese período de tres años, María pasa el examen del Diplomado Europeo en anestesia y analgesia y más adelante la pareja tiene su primer hijo. Ricardo acaba la residencia, aprueba el examen y le ofrecen una plaza de profesor en la Universidad de Bristol. Son como un reloj suizo. En esos años empieza a rondar por sus cabezas la idea de abandonar el Reino Unido... una simple idea que acaba convirtiéndose en realidad en 2021, cuando se instalan en Mallorca y arrancan ESPEVET.

"Nuestra intención era formar nuestro propio equipo y presentarnos como una opción más de referencia y un servicio muy cercano a los veterinarios, que mantienen el control de sus casos. Quisimos dejar muy claro que únicamente expandimos sus servicios", explica el cirujano.

"Durante el primer año visitamos todas las clínicas para presentarnos. Es duro porque hay una resistencia lógica a lo nuevo, a lo desconocido. Llevamos todo los medicamentos, fungibles, las enfermeras... y al principio teníamos cinco casos al mes. Es necesario que te conozcan para conseguir esa confianza necesaria", añade María. Actualmente ESPEVET opera a diario. Programa las cirugías por las mañanas y las consultas por las tardes. Ricardo y María se mueven arriba y abajo con todo su instrumental quirúrgico específico y los implantes y fungibles necesarios en su vehículo. ESPEVET presenta interés también por diversificar la oferta formativa y su idea es organizar jornadas técnicas sobre diversas áreas de interés. El pasado año, en noviembre, realizó una en Palma que contó con las ponencias de la presencia de Mike Farrell, Miki Cabezas y Raquel Salguero.

María y Ricardo se llevan bien y eso se nota durante la entrevista. Los gestos de complicidad son evidentes. Se trata de un aspecto esencial para trabajar juntos. Preguntados sobre ello, coinciden: "Trabajar juntos no es fácil, pero lo llevamos muy bien a pesar de que nuestra profesión es de estrés, con casos difíciles, la presión del propietario, el entendimiento con el veterinario... hay fuentes de estrés, pero como nos hemos conocido en este ambiente, lo sabemos llevar", esgrime Ricardo. "No nos ponemos en el campo del otro y siempre hemos funcionado bien. La parte más complicada, si la hay, es la personal, no la profesional...", ríe María.

Un análisis a la Ley de protección de los derechos y el bienestar de los animales desde el punto de vista veterinario

El COVIB organiza en Palma una jornada informativa dirigida a los colegiados para analizar la norma, que entrará en vigor en septiembre, y tratar de resolver las dudas existentes

El COVIB organizó el pasado 14 de junio en Can Campaner una jornada informativa sobre la nueva Ley 7/2023, de protección de los derechos y el bienestar de los animales, que entrará en vigor el próximo 29 de septiembre. La sesión constó de tres ponencias a cargo de Marisa Fernández, consejera responsable de pequeños animales del Consejo General de Colegios Veterinarios de España; Tomás Camps, Diplomado Europeo en Medicina del Comportamiento y presidente del Grupo de especialidad en medicina del comportamiento animal de Avepa; y el abogado Manuel Molina, presidente de ABADA y coordinador de la Comisión de Derechos de los Animales del ICAIB. En ellas se abordaron diferentes aspectos de la norma y Manuel Molina, además, expuso varias cuestiones relativas a la modificación del Código Penal y a su sistema punitivo. El presidente del COVIB, Ramon García, presentó la jornada, que también fue retransmitida vía 'streaming'.

En la jornada se explicó que la principal novedad respecto a la

Ley a día de hoy es la paralización de su desarrollo reglamentario a causa de la actual coyuntura política. Este hecho es trascendental ya que muchos puntos de la Ley requieren de la tramitación de su Reglamento, lo que deja la norma en una especie de limbo legal por cuanto hay muchos puntos que no están todavía desarrollados y genera incertidumbre en el colectivo. Las elecciones generales del 23 de julio, algo más de dos meses antes de su entrada en vigor, se antojan definitivas para clarificar esta situación. Sea como fuere, como avanzó Marisa Fernández, "el escenario en el que debemos trabajar los 34.000 veterinarios que estamos colegiados en España es el que marca una Ley que entrará en vigor en septiembre, que era necesaria y sobre la que se han generado multitud de bulos que hay que desmentir".

CUESTIONES MÁS DEMANDADAS

La veterinaria, que ha negociado directamente con la Dirección

General de Derechos de los Animales en el transcurso de la tramitación de la Ley, ofreció una visión institucional y expuso infinidad de preguntas que ha recogido de los distintos colegios autonómicos sobre la aplicación de La Ley. Marisa Fernández destacó la nueva orientación de la norma, que ya considera a los animales como "seres sintientes", el abordaje de las colonias felinas, la creación de nuevos organismos de gestión de la protección animal o de protocolos en situaciones de emergencia, entre otros puntos, aunque estén pendientes de desarrollo. Por contra, la veterinaria lamentó que no se haya dado un espaldarazo a la creación y potenciación de dos figuras clave en la gestión animal como son el veterinario municipal y el perito forense veterinario, que ni aparecen en la Ley. También hizo referencia a los temas más controvertidos, como son la eutanasia (la norma establece que ésta únicamente se permitirá cuando la enfermedad o lesión no tenga tratamiento (...) o cuando el tratamiento no evite la agonía o el sufrimiento crónico incapacitante para la vida del animal, lo que generará situaciones delicadas como, por ejemplo, qué hacer cuando un propietario no puede costear ese tratamiento), los Registros de Profesionales de Comportamiento Animal, los listados positivos de animales de compañía, la necesidad de que los veterinarios sean formadores en tenencia responsable o la exclusión de determinados animales del ámbito de aplicación de la Ley, entre otros.

UNA LEY CON BASE CIENTÍFICA

Tomàs Camps, por su parte, realizó un análisis puramente técnico de la Ley. El veterinario defendió que los animales son seres sintientes desde el punto de vista científico y puso en valor la base científica de la Ley, que es la forma en que puede identificarse el estado del bienestar de los animales. Camps recalcó la importancia de las primeras etapas de desarrollo en el bienestar del animal, la importancia del papel de los criadores y la importancia de formar a los tutores/propietarios porque eso marcará su vida. "Es crucial cómo criamos a los cachorros durante los primeros 15 días de vida. El uso del castigo, por ejemplo, tiene muchos efectos negativos en el animal en este período y sobre ello hay centenares de referencias científicas. Por ello es fundamental hacer hincapié en una correcta cría, desarrollo y crianza del animal. Porque la salud está directamente relacionada con la conducta". Asimismo, Camps hizo referencia a aspectos controvertidos como la eutanasia ("va a provocar problemas"), la exclusión de los perros de caza de la Ley ("no tiene ningún sentido científico") o las colonias felinas ("tienen impacto en el medio ambiente, pero al menos es una cuestión que se aborda y analiza"). El veterinario, finalmente, lamentó la paralización del desarrollo reglamentario en el cual estaba directamente implicado tras su intervención en el Congreso de los Diputados, en noviembre de 2022, para exponer y analizar la Ley desde el punto de vista de Avepa.

CÓDIGO PENAL

Manuel Molina, por su parte, se refirió eminentemente al nuevo código penal y apuntó la confusión existente entre la norma estatal y la ley de bienestar animal. Sobre ésta fue claro: "veremos si entra en vigor y veremos qué sucede cuando entre en conflicto con las leyes autonómicas. Aun así, es un acierto haber impulsado una ley así". Respecto al código penal, criticó que no se hayan incrementado las penas para casos de maltrato animal y que se haya introducido el concepto de multa, que calificó de "ridículas". Molina denunció el elevado porcentaje de denuncias

por maltrato que quedan en nada por los procesos y la burocracia administrativa, algo que no se ha solucionado. "Una ley que no se puede aplicar no sirve de nada", lamentó.

La jornada finalizó con el turno de preguntas, intervenciones y debate. El Colegio seguirá de cerca el proceso y mantendrá informados a los colegiados de todas las novedades que se produzcan.

Marga Prohens, nova presidenta del Govern balear

La líder del PP confia en la doctora Manuela García Romero per dirigir la Conselleria de Salut i en l'enginyer agrònom Joan Simonet per dur Agricultura, Ramaderia i Medi Natural

Marga Prohens és la nova presidenta del Govern de les Illes Balears des del 7 de juliol, dia en què va prendre possessió del seu nou càrrec en el transcurs d'un acte institucional celebrat a la Llotja de Palma, amb la presència de 715 convidats entre autoritats, representants dels sectors econòmics, agents socials, tercer sector i entitats de la societat civil. La política de Campos, líder del PP, succeeix d'aquesta manera a Francina Armengol al capdavant del Consolat de la Mar després de que la seva formació resultàs la més votada a les passades eleccions autonòmiques i municipals del 28 de maig. Prohens va ser investida presidenta uns dies enrere al Parlament de les Illes Balears gràcies als 25 vots del seu partit, el vot de Sa Unió de Formentera del veterinari Llorenç Córdoba i les 8 abstencions de VOX. La restat de partits votaren en contra, comptabilitzant un total de 25.

Prohens prengué possessió amb el compromís de "fer feina per a fer realitat el canvi que han demanat els ciutadans" i de ser "una presidenta per a tots", expressà. "Assumesc aquesta responsabilitat conscient de tota la seva dimensió, conscient de l'encàrrec de donar resposta als reptes, als problemes històrics i als anhels d'un futur d'oportunitats i benestar a aquesta terra", digué. Prohens destacà també "l'orgull" d'assumir la presidència com a dona, "conscient que no sempre ha estat fàcil el paper de la dona en política" i "més fer-ho agafant el relleu a una altra dona", manifestà.

DOS 'CONEGUTS' A SALUT I A RAMADERIA

Dues persones conegudes pel sector veterinari seran les que dirigiran les conselleries de Salut i Agricultura, Ramaderia i Medi Natural. La doctora Manuela García Romero, que era vicepresidenta del Col·legi de Metges i en va ser presidenta, és la nova consellera de Salut. A l'espera de conèixer el seu equip (al mo-

ment del tancament de la revista), la metgessa manté una bona relació amb el president del COVIB, Ramon Garcia, i és coneixedora de les especificitats de la professió veterinària.

Quant a Agricultura, Ramaderia i Medi Natural, passarà a ser dirigida per Joan Simonet, enginyer agrònom i exbatle d'Alaró, que també va ser gerent del Servei de Millora Agrària del Govern de les Illes Balears (SEMILLA) de 2003 a 2007 i director gerent del Fons de Garantia Agrària i Pesquera (FOGAIBA) de 2011 a 2015, i ara ocupava la gerència de l'organització agrària ASAJA-BALEARIS.

REIVINDICACIONS DEL COVIB

Des del COVIB se li feren arribar a totes les formacions polítiques una sèrie de reivindicacions després de les reunions mantingudes amb la majoria d'elles. Precisament la nova presidenta participà activament en la trobada que tingué lloc al COVIB part de la junta de govern amb la formació popular abans de les eleccions.

Des del COVIB es demana la potenciació de l'enfocament One Health per a l'abordatge de la salut pública i el manteniment de l'Agència de Salut Pública de les Illes Balears com un ens de gestió eficaç i de desenvolupament professional sanitari dels seus treballadors, una estratègia global a nivell rural que inclogui la importància de la veterinària per a la subsistència de la ramaderia a les Balears, l'adaptació de la normativa vigent per poder instal·lar centres sanitaris veterinaris a espais no urbans quan sigui necessari per garantir la millor sanitat i benestar dels animals, especialment en cas de centres èquids, un ordenament jurídic que afavoreixi el compliment normatiu, garanteixi la major qualitat dels serveis veterinaris i eviti l'intrusisme professional en els centres sanitaris Veterinaris o el reforçament de la figura del veterinari municipal i suport als ajuntaments en qüestions com la gestió d'animals de companyia, de colònies felines, d'animals potencialment perillosos i de control de mercats amb l'establiment d'acords de col·laboració i suport tècnic.

Llorenç Córdoba Marí, un veterinari al capdavant

El partit del nou president del Consell de Formentera, Sa Unió de Formentera, a més, vota a favor de la investidura de Marga Prohens com a presidenta del Govern de les Illes Balears

Foto cedida per Pep Martínez (FormenteraAvui).

Llorenç Córdoba (Eivissa, 1973) sempre ha estat una persona activa i dinàmica, al manco en la vessant veterinària i col·legial. Llicenciat a la Universitat de Saragossa, muntà la seva pròpia clínica, la Clínica Veterinària Formentera, en el seu retorn a l'illa que tant estima, a finals dels anys 90. Sempre disposat a col·laborar amb el Col·legi des del seu reducte, molt participatiu en la vida social de l'illa des de diferents associacions, donà al bot al primer plànol de l'escena política fa quatre anys quan va ser candidat independent per la coalició Sa Unió (PP-Compromís amb Formentera), exercint l'oposició durant la passada legislatura, i rompent ara 16 anys de govern de Gent Per Formentera i el PSOE.

A més d'aconseguir la majoria absoluta al Consell de Formentera, Córdoba serà diputat al Parlament de les Illes Balears, on durà al debat polític alguns dels reptes als que fa front aquesta legislatura com el problema de l'accés a l'habitatge, l'augment del cost de la vida, el control de la massificació, la cura pel medi ambient o la conciliació entre la protecció del domini públic marítim i terrestre amb el dret dels propietaris.

SUPORT A LA INVESTIDURA DE PROHENS

El partit de Córdoba signà un acord amb el PP perquè el diputat formenterer votàs a favor de la investidura de Marga Prohens com a presidenta del Govern balear, clau per l'abstenció de VOX. Per aquest acord, les dues formacions es comprometeren a constituir una mesa de treball paritària entre el Govern i el Consell Insular de Formentera per realitzar un estudi tecnicoeconòmic de manera prioritària i valorar el sobrecost que han de suportar els formenterers per la doble insularitat en tot tipus de transport de mercaderies. Aquest acord es plasmà en una fulla de ruta de 20 punts demandada per la formació pitiüsa.

PRIMER VETERINARI DE FORMENTERA

Llorenç Córdoba es convertí a finals dels anys 90, amb 23 anys, en el primer veterinari de Formentera. Fins aquell moment, la

gent havia d'anar a Eivissa amb les seves mascotes o els veterinaris d'Eivissa, desplaçar-se a Formentera per atendre una urgència ramadera. Al marge de la clínica, el veterinari treballava els matins a la Conselleria de Salut i Consum, i també a l'ADS ovi i caprí, amb els pagesos locals, feia clínica de camp i col·laborava amb el Centre de Busseig Vellmarí amb especial dedicació a les tortugues marines. Amb els anys la situació anà canviant, incorporà reforços i, fins i tot, ha tingut competència d'altres centres clínics que s'han muntat. La seva inquietud l'ha duit a estudiar i formar-se en molts d'àmbits, parant especial atenció fa uns anys a la gestió de clíniques. La vida política l'ha allunyat -de moment- de la veterinària... a la que segurament tornarà més prest que tard.

ALTRES VETERINARIS EN POLÍTICA

El veterinari Toni Marí (PSIB) aconseguí la majoria absoluta al seu municipi, Puigpunyent, i tornarà a ser batle per segona legislatura consecutiva. Carlos Simarro (PP), per la seva banda, renuncià a presentar-se a la reelecció a la barlia de Sóller, d'on ha estat batle dues vegades, però figura com a número quatre a la llista popular per al Congrés dels Diputats, encapçalada per José Vicente Marí Bosó.

>>> Titular de la Clínica Veterinària

Formentera, a Sant Ferran, el manescal sempre s'ha mostrat disposat a col·laborar amb el Col·legi, ha estat molt participatiu en la vida social de l'illa des de diferents associacions i donà al bot al primer plànol de l'escena política fa quatre anys.

Situació de la febre Q a les Illes Balears

Estudi de prevalença i distribució de la infecció de Coxiella burnetii a les explotacions de petits remugants a les balears (estudi agost 2021-febrer 2023)

INTRODUCCIÓ

La Febre Q o Coxielosis és una malaltia de distribució mundial, zoonosis produïda per *Coxiella burnetii*. Bacteri molt resistent a la calor i a la dessecació, que pot ser transportat pel vent a varis quilòmetres de distància. Té un ampli ventall d'hostes que inclouen mamífers, aus, rèptils i artròpodes, encara que els petits remugants són el principal reservori de la malaltia pels éssers humans.

La *Coxiella burnetii* és un bacteri gram negatiu, intracel·lular i immòbil, que forma espores en el medi ambient molt resistents. És molt infectiu ja que un reduït nombre de bactèries (entre 1 i 10) poden produir la malaltia. Es considera que és un bacteri que es podria utilitzar com a arma biològica donat el seu elevat potencial infecciós, la gran resistència al medi ambient i la seva capacitat de propagació.

La principal via de transmissió és per inhalació d'aerosols amb el bacteri procedents de les restes d'avortaments, de les placentes o dels fluids fetals després del part, moment en què s'elimina la quantitat més gran de bacteri al medi ambient. La transmissió també pot ser indirecta, per material contaminat, per vectors com són les paparres, o per hostes intermediaris com són els rosegadors. Altres vies d'excreció són les femtes i la llet, i pot durar dies a mesos després del part.

És una zoonosi ocupacional que afecta principalment a ramaders, veterinaris, personal de laboratori, personal d'escorxadors, etc. En les persones, la infecció cursa normalment de manera asimptomàtica, i només una part d'elles desenvolupa la malaltia. Després de l'exposició al bacteri i un període d'incubació d'uns 10-17 dies, es produeix la infecció que pot ser asimptomàtica (54-60% dels casos), aguda (40%) o crònica (1-5 %). La forma més comuna de la infecció aguda és una pneumònia i o hepatitis amb febre elevada, la forma més freqüent en la crònica és una endocarditis que s'associa amb una elevada mortalitat.

La Febre Q està inclosa en la llista de declaració obligatòria de l'OIE (EDO), i en la categoria E, és a dir, que està sotmesa a vigilància a nivell europeu per a les espècies bovina, ovina i caprina. Existeix l'obligació de declarar els casos positius, i es fa necessari l'aplicació d'una sèrie de mesures sanitàries amb l'objectiu de minimitzar la transmissió de l'agent i el risc de zoonosi.

A l'agost de 2021, es va iniciar un projecte d'estudi anomenat PREVALENCIA I DISTRIBUCIÓ DE LA INFECCIÓ PER COXIELLA BURNETII EN LES EXPLOTACIONS DE PETITS REMUGANTS A LES ILLES BALEARS (Referència : BIA03/20-2), coordinat per NEIKER amb la participació del Departament de Sanitat Animal i del Laboratori de Sanitat Animal de SEMILLA (actualment IRFAP - Institut de Recerca i Formació Agropecuària i Pesquera), del Servei

de Ramaderia de la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació, i dels manescals de les ADS (Associacions de Defensa Sanitària Ramadera) de petits remugants.

Els objectius de l'estudi eren:

1. Estudiar la prevalença i distribució de *Coxiella burnetii* a les explotacions ovines i caprines de les Illes Balears.
2. Identificar els genotips de *Coxiella burnetii* presents a les Illes Balears, i conèixer els causants d'avortaments
3. Avaluar la validesa dels anàlisis de les mostres ambientals per identificar l'estatus d'infecció de les explotacions.

METODOLOGIA

Es varen recollir mostres de pols ambientals de les instal·lacions ovines i caprines del 6,2% del total de les explotacions per a la detecció d'ADN de *Coxiella burnetii* i de la seva càrrega ambiental (Ct) mitjançant PCR en temps real. Un valor baix de Ct significa una major càrrega bacteriana, i un valor alt una menor càrrega. Les mostres de pols varen ser enviades a NEIKER.

Les explotacions varen ser seleccionades de manera que estiguessin representades, segons l'espècie (ovines, caprines o mixtes), la grandària (<50, 50 - 100, >100 animals), i la seva localització geogràfica. En total, es varen recollir 249 mostres de pols.

Taula 1. Distribució de les explotacions analitzats segons tipus d'explotació i localització.

Illa	N	Tipus d'explotació		
		Oví	Caprí	Mixta
Mallorca	165	140	5	20
Menorca	36	30	3	3
Eivissa	34	20	6	8
Formentera	14	10	3	1
Total	249	200	17	32

Per identificar els genotips de *Coxiella burnetii* presents a les Illes Balears, es va realitzar una selecció dels ADN procedents de les mostres de pols que presentaven una càrrega bacteriana alta i es varen analitzar amb la tècnica Single-Nucleotide Polymorphism Genotyping (SNP) seguint el protocol de Huijsmans et al. (2011). Es varen analitzar un total de 103 mostres amb aquesta condició.

Per avaluar la relació entre els anàlisis de les mostres ambientals i el grau d'exposició dels animals a la infecció, expressat amb la presència/absència d'anticossos, es va realitzar un mostreig serològic per la detecció d'AC amb el kit de ELISA comercial (Q Fever Ab IDEXX). La presència d'una seroprevalença elevada i un Ct baix de PCR RT, indicaria una infecció recent. Les mostres serològiques es

varen analitzar al Laboratori de Sanitat Animal de l'IRFAP. Es van establir 4 categories d'explotacions segons resultat del PCR i de la càrrega bacteriana. A partir d'aquí, es varen seleccionar 80 explotacions per realitzar l'anàlisi serològic, que en total van ser 1611 sèrums.

RESULTATS

El resultat del percentatge a nivell general de la prevalença de càrrega bacteriana de *Coxiella burnetii* a les explotacions analitzades ha estat molt elevat: un 72,7%. L'illa de Mallorca és la que ha mostrat un major percentatge de ramats afectats amb un 86,1%, seguit de Menorca amb un 75,0%, d'Eivissa amb un 32,4% i de Formentera amb un 7,1%.

Els resultats de PCR-TR obtinguts de la càrrega bacteriana ambiental estan entre 18,4 i 36,4 (Ct). Amb la comparació d'aquests valors, constatem que les explotacions caprines afectades tenen més càrrega bacteriana que les explotacions ovines o mixtes.

De les 103 mostres analitzades per a la detecció del genotip es varen detectar el genotip SNP complet a 65 ramats. En aquest grup, el genotip més freqüent va ser el SNP-6 (60/65), seguit del SNP-4 (5/65).

CONCLUSIONS MÉS IMPORTANTS

A l'estudi ha quedat demostrat la gran presència i distribució de *Coxiella burnetii* a les explotacions ovines i caprines de les Illes Balears.

El mostreig amb pols és un mètode fàcil, que no requereix la manipulació dels animals i proporciona informació sobre l'exposició a la infecció. La càrrega bacteriana obtinguda també és important per estimar l'estat de la infecció. Pot ser una eina útil per seleccionar les explotacions de risc abans d'aplicar les mesures de control i prevenció.

El genotip més freqüent a les Balears, tant a ovelles com a cabres, és el SNP-6. Aquesta informació és molt important i podria ser el genotip que causa la Febre Q humana a les Balears, encara que s'hauria de confirmar aquesta hipòtesi comparant amb els genotips trobats a les mostres humanes.

S'ha demostrat la utilitat dels mostreig del pols i dels sèrum a les explotacions com a eines de detecció d'afectació de ramats, i de regions d'alta prevalença, per poder definir les accions prioritàries i les monitoritzacions de les mesures aplicades. També pot ajudar a la detecció de l'origen de possibles brots a persones.

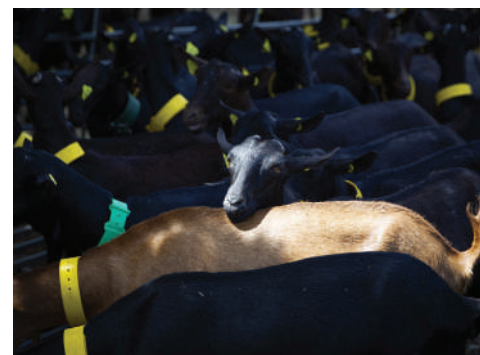
Agraïment especial a la Dra. Ana L. García-Pérez de NEIKER per la seva direcció i capacitat organitzativa

Als ramaders als manescals que han participat.

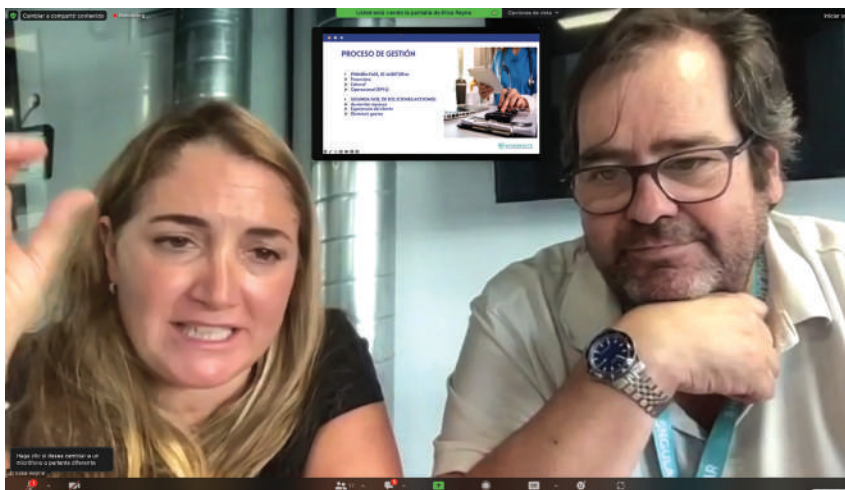
**Departament de Sanitat Animal
i Laboratori de Sanitat Animal d'IRFAP**

Illa	TOTAL	Oví	Caprí	Mixta
	Positius/ analitzats (%)	Positius/ analitzats (%)	Positius/ analitzats (%)	Positius/ analitzats (%)
Mallorca	142/ 165 (86,1)	119/ 140 (85,0)	4/ 5 (80,0)	19/ 20 (95,0)
Menorca	27/ 36 (75,0)	24/ 30 (80,0)	2/ 3 (66,7)	1/ 3 (33,3)
Eivissa	11/ 34 (32,4)	4/ 20 (20,0)	1/ 6 (16,7)	6/ 8 (75,0)
Formentera	1/ 14 (7,1)	0/ 10 (0,0)	1/ 3 (33,3)	0/ 1 (0,0)
Total	181/ 249 (72,7)	147/ 200 (73,5)	8/ 17 (47,1)	26/ 32 (81,3)

Taula 2. Prevalença de *C. burnetii* en les mostres de pols.

Jornada 'on line' de consolidació de clíniques veterinàries

Dins el context actual, quant a gestió empresarial de clíniques veterinàries, el COVIB organitzà una jornada tècnica, a càrrec del grup Ayudavets, sobre les adquisicions de centres clínics per part de grups d'inversió. S'abordaren diferents aspectes com qui són els principals grups que estan comprant, en què consisteix aquest procés de compra, què ha de fer una clínica si es nega a vendre i decideix continuar independent o com enfrontar-se a grans grups de clíniques on els di-

ners no és el problema... entre d'altres.

Els ponents foren Javier León, veterinari, màster en Direcció i gestió d'Empreses i actualment director tècnic i de *compliance* d'Ayudavets, i Elisa Reyna, veterinària, empresària, MBA IESE, fundadora i directora d'Ayudavets.

Ayudavets és una empresa d'assessoria formada per veterinaris que es dediquen a ajudar en els processos de venda, consolidació o digitalització dels negocis veterinaris.

Celebració del centenari de l'OCV i reconeixement per als presidents dels 52 Col·legis Veterinaris d'Espanya

L'Organització Col·legial Veterinària (OCV) celebrà el 20 de maig a Madrid l'acte principal de commemoració del seu centenari, amb què es va retre homenatge a un segle d'història i es ratificà el ferm compromís en la defensa dels interessos del col·lectiu. S'imposaren medalles commemoratives als presidents dels 52 Col·legis de veterinaris d'Espanya com a reconeixement a la feina exercida. Ramon Garcia hi va ser present per part de tots els col·legiats i col·legiades de les Illes Balears.

Dos nous focus de malaltia hemorràgica epizoòtica a Andalusia

El Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació (MAPA) confirmà a començaments de juliol dos nous focus de malaltia

hemorràgica epizoòtica en animals domèstics a la província de Còrdova. Tots dos focus es produïren en granges de boví, amb 8 i 9 animals afectats. Aquests dos focus suposen el quart i el cinquè que es detecten de la malaltia des de començament d'any a Espanya.

FONT

**PROFESIONALIDAD,
EXPERIENCIA
Y COMPROMISO.**

BUFETE ANTONIO FONT

Abogados
Economistas
Graduados sociales
Asesoría Laboral y Tributaria

Colaborador del Col·legi Oficial de Veterinaris de les Illes Balears

www.bufeteantoniofont.com

 La Rambla, 17. 07003 Palma

Els veterinaris d'èquids passen revista als temes d'actualitat del sector amb el Col·legi

El restaurant Molí den Pau de Sineu acollí el passat 5 de juliol una xerrada informativa entre els col·legiats i col·legiades veterinaris i una representació del COVIB per posar en comú aquells aspectes d'actualitat del sector i, especialment, fer un repàs a la Llei del medicament veterinari.

Les veterinàries Marta Cárdenas i Amanda Figuerola conduïren la xerrada en un ambient distès i agradable. Es parlà dels assumptes que el COVIB abordà recentment amb la Conselleria d'Agricultura, com el Pla sanitari equí, les cel·les d'enterrament de cavalls i el distribuïdor de productes reproductius. Amanda Figuerola, per la seva part, aprofundí sobre diversos conceptes presents a la Llei del Medicament, com l'alta de la farmaciola veterinària o exemples i requisits bàsics de la recepta veterinària. Posteriorment s'establí un torn de

preguntes i aclariments en què les persones assistents pogueren exposar les seves opinions i dubtes. La xerrada finalitzà amb un sopar, un al·licient més per valorar positivament aquest tipus d'iniciatives col·legials.

>>> El Pla sanitari equí, les cel·les d'enterrament de cavalls i el distribuïdor de productes reproductius foren alguns dels temes abordats de la reunió del Col·legi amb la Conselleria.

Seminari 'Urgències en el camp i maneig de problemes digestius'

Les veterinàries Ana Velloso i Valentina Vitale impartiren el passat mes de maig el seminari "Urgències en el camp i maneig de problemes digestius", organitzat pel COVIB i acreditat per la Comissió de Formació Continuada de Professions Sanitàries de les Illes Balears. El seminari, en doble jornada de divendres i dissabte, se celebrà en la seu del Col·legi i abordà un gran nombre de qüestions: Urgència de l'aparell urogenital en mascles i femelles, laceracions rectals, urgències a les vies respiratòries altes i baixes, osteoartritis en el cavall, nutrició, programes de desparasitació, úlceres gàstriques, etc.

Ana Velloso és diplomada americana en cirurgia de grans animals (ACVS-LA) i també europea (ECVS). Actualment és professora col·laboradora doctora en la Universitat CEU Cardenal Herrera de València i és la cap del servei de la unitat equina i responsable del servei de cirurgia, medicina esportiva i rehabilitació equina. Vitale és diplomada en l'especialista europeu de medicina equina i professora col·laboradora doctora en la Universitat Cardenal Herrera de València, entre d'altres.

Clínica Veterinaria Dr. Palmer

*Voleu que els vostres col·legues coneguin com i on feis feina? Si estau interessats en que la vostra clínica surti a la revista **veterinària**, no heu de fer res més que posar-vos en contacte amb el Col·legi mitjançant la pàgina web www.covib.org*

La pandèmia de 2020 no provocó la paralització de la activitat clínica veterinària; més bien al contrari. Hubo excepciones, por supuesto, pero la mayoría de profesionales con consultorio o clínica pudieron seguir adelante con su actividad esencial, sólo condicionados por la incertidumbre del momento y la adopción de medidas de seguridad sanitaria obligatorias. Pero la pandemia sí dio pie a reflexionar sobre muchas cosas. En la Costa den Blanes, por ejemplo, Gabriel Palmer no dejó de trabajar pero sí pasó muchas horas a solas en su clínica. Esos largos ratos fueron aprovechados para reorganizar el espacio... y el concepto. "Tiré un montón de cosas y almacené otras muchas. Hay que tener en cuenta que la clínica lleva abierta 30 años, desde 1993, y, se quiera o no, uno va acumulando", explica. El coronavirus le hizo dar el paso.

La clínica había sido diseñada por su hermana, arquitecta de profesión, y contaba con unos muros inclinados en medio del

local que vertebraban la estancia y servían para separar espacios y cumplir con la normativa de aquel momento. El veterinario anhelaba un espacio más diáfano y espacioso y decidió acometer una reforma. "Al margen del concepto espacial de la clínica, también era necesario renovar las instalaciones eléctricas y de agua. Me acogí a una línea de ayudas de la Conselleria de Comerç en 2021 y presenté el proyecto que realizó una diseñadora interiorista que conozco que ahora se dedica al *Home Staging*, y me gustó lo que propuso. Finalmente no me concedieron la subvención, pero seguí adelante con lo que tenía pensado", explica.

La clínica cuenta ahora con un amplio espacio abierto en la entrada, sala de espera, recepción y zona comercial, separado de la consulta por una gran cristalera. La luz es poderosa, limpia, y realiza el color blanco de la estancia, con el contraste de un vinilo de colores y en combinación con suelo de parqué. La distribución es sencilla: entrada, con-

FITXA

Nom: Clínica Veterinaria Dr. Palmer.

Titular: G. Palmer Lerdo de Tejada.

Adreça: C/ Garcilaso de la Vega, 7.
Costa den Blanes.

Web: www.drpalmer.es

E-Mail: clinica@drpalmer.es

Obert des de: 1993.

Equip humà: Un veterinario.

Serveis: Cirugías, medicina interna y preventiva, diagnóstico por imagen, laboratorio, dietas veterinarias, hospitalización de día, etc.

sulta, quirófano, sala de rayos, laboratorio, hospitalización y almacén. La sala de espera cuenta con espacio diferenciado para gatos. El mobiliario de esta zona y el 'office' de la consulta son nuevos. Además, Palmer señala que ha quitado la biblioteca que presidía las paredes de la consulta y ha trasladado a una sala de descanso que ha situado en la parte posterior de la clínica.

Todo el trabajo se concentró en los meses de verano de 2021 y acabó en septiembre. "Llegué a cerrar la clínica unos pocos días, pero la mantuve operativa". Lo que no ha cambiado, pero sí se ha visto realzado, es la presencia de obras de arte contemporáneo originales (Pep Coll, Rafa Forteza, Joan Costa...) que visten algunas de las paredes de la clínica, resultado de la afición del veterinario por el coleccionismo de arte.

El doctor Palmer se muestra satisfecho: "En agosto cumpla 63 años y hago lo que me gusta, pero a veces uno necesita motivaciones para seguir adelante y la reforma ha sido una de ellas. Llevo unos años trabajando solo y así lo hago más a gusto". El veterinario reconoce que "el concepto de veterinario dueño de tu clínica ha cambiado. Yo soy un veterinario generalista

que durante muchos años he hecho casi de todo, pero de unos años a esta parte, con toda la especialización, la proliferación de profesionales, las diplomaturas, los avances... prefiero ir derivando según qué casos. Eso me permite centrarme en la clínica generalista sin perder calidad", señala un veterinario que siempre ha tenido una fuerte ligazón con las actividades formativas. No en vano, él y su compañero y amigo Toni Perelló potenciaron en su día, a finales de los 90, la vocalía de AVEPA en Baleares salvándola de una probable desaparición. Actualmente continúa asistiendo a cursos y congresos para seguir al día de las últimas novedades.

La Clínica Veterinaria Dr. Palmer funciona con sistema de cita previa. "Utilizo mucho el whatsapp, tanto para fijar citas como para hacer seguimiento de casos. La cercanía con mis clientes y pacientes siempre ha sido una señal de identidad que he querido transmitir", refiere. El Dr. Palmer utiliza mucho también las redes sociales para mejorar su marca: "Actualmente disponemos de muchas herra-

mientas y canales de información que nos permiten mostrar más y mejor lo que hacemos. Darle valor nosotros mismos a lo que hacemos es el primer paso para que la sociedad valore nuestra labor".

Ha pasado tiempo desde que Gabriel Palmer alquilara un local de 200 metros

cuadrados al lado del delfinario -ahora ya es suyo- para montar su propia clínica ayudado en los inicios por su madre como recepcionista, pero la vocación que le llevó a ser veterinario le empuja a continuar y deja ese tiempo, tres décadas, en una mera cifra.

El Col·legi de Farmacèutics organitza una jornada sobre medicaments veterinaris

El veterinari Toni Llaneras i el president del COVIB, Ramon Garcia, participen en una sessió tècnica de tres sessions dirigida a apotecaris

El Col·legi de Farmacèutics de les Illes Balears organitzà una jornada que, sota el títol 'Medicaments d'ús veterinari: nou marc legislatiu, farmacologia i pràctica assistencial', tenia per objectiu fer un repàs a una realitat no del tot coneguda per al sector farmacèutic. Ho va fer al llarg de tres jornades en les que hi varen prendre part Ramon Garcia, president del COVIB, i el veterinari Toni Llaneras, entre d'altres especialistes d'altres àmbits.

El president del Col·legi explicà la relació del professional veterinari amb els medicaments i reivindicà, entre d'altres, la possibilitat de treballar sense dificultats des de l'exercici clínic veterinari i poder realitzar els tractaments complets, així com la venda dels medicaments no subjectes a prescripció. Garcia agraí la convidada a una

jornada que esdevé "un punt de trobada imprescindible per assolir, des de les competències exclusives de cadascuna d'elles, una feina coordinada i complementària de les dues professions" en un àmbit en què històricament s'ha generat desconfiança. Garcia va cloure que "hem de tenir un molt bon canal d'enteniment entre col·lectius, directament per part dels professionals o a través dels col·legis".

Llaneras, per la seva banda, exposà la realitat del professional clínic veterinari en relació amb la prescripció i ús de medicaments veterinaris. "Vaig parlar dels medicaments d'ús real i quotidià, del medicament a les clíniques generalistes, que són el 90% de les que hi ha. Vaig intentar dissenyar la xerrada de manera atractiva i amena, introduint casos clínics de leishmània, dirofilària i fotos per captar millor l'atenció de l'auditori". Llaneras es detingué en els antiparasitaris i tractar de fer entendre que no tots els animals tenen els mateixos requeriments. També repassà altres qüestions: "Vaig parlar d'antibiòtics, antiinflamatoris, tractaments tòpics, etc. i al final vaig ser un poc crític amb el fet de prescriure marca i no principi actiu, i això és una lacra. Els vaig voler fer entendre que sempre hi ha retard entre la prescripció i l'inici del tractament perquè en moltes ocasions s'ha de comanar". Llaneras valora molt positivament l'experiència: "Vaig tenir un feedback molt bo i la xerrada se'm feu curta. Vaig tenir molta feina de preparació, però l'experiència va ser molt satisfactòria, amb un feedback molt bo. Tant de bo se'n fessin més per apropar aquestes dues realitats".

Els dos col·lectius es troben pendents de l'aprovació de la nova normativa nacional per adaptar el reglament europeu del medicament veterinari que va entrar en vigor l'any passat i que introdueix novetats importants en conceptes com l'ús racional i la lluita contra les antibioresistències.

Jornada ONE HEALTH

El passat dia 20 de juny, el Col·legi Oficial de Metges de les Illes Balears organitzà la Jornada 'One Health: Una sola salut', presentada per Antoni Bennasar, director executiu de la Fundació Patronat Científic del COMIB. La jornada va estar formada per tres ponències. La primera de les ponències, a càrrec del president del COVIB, Ramon Garcia, tractà sobre la salut dels animals i la nostra Salut Pública. La segona, a càrrec de la nova consellera de Salut, Manuela García Romero, sobre la salut de les persones, i la tercera, impartida per la doctora Margarita del Val Latorre, química, viròloga, immunòloga investigadora del CSIC en el Centre de Biologia Molecular Severo Ochoa, sobre futures epidèmies. La sessió va acabar amb un debat moderat pel Dr. Jaime Orfila Timoner, cap Clínic del Servei de Medicina Interna de l'Hospital Universitari de Son Espases.

Del alcance a la actividad profesional veterinaria de la normativa sobre los impedimentos y excusas justificadas para formar parte de una mesa electoral

La Ley Orgánica 5/1985, de 19 de junio, del Régimen Electoral General, dispone en su artículo 27.3 que los designados Presidente y Vocales de las Mesas electorales podrán alegar ante la Junta Electoral de Zona una causa (que deberá ser justificada y documentada) que les impida la aceptación del cargo y la Junta debe resolver en el plazo de cinco días, sin que queda recurso contra la resolución. Además la Ley establece que se considerará causa justificada que excusa la concurrir la condición de **inelegible** conforme a la propia Ley General Electoral. Pero no da mayores indicaciones sobre el asunto.

Por ello, para conocer el alcance de estas situaciones debe acudirse a la **Instrucción 6/2011, de 28 de abril, sobre impedimentos y excusas justificadas para los cargos de Presidente y Vocal de las Mesas Electorales, de la Junta Electoral Central**.

Así, sabemos que el nombrando tiene siete días para alegar y como hemos dicho la Junta debe resolver en cinco días. Posterior a ese plazo inicial es posible hacer alegaciones si el hecho impeditivo es posterior en cuyo caso debe comunicarlo a la Junta de Zona al menos 72 horas antes del acto al que debiera concurrir, aportando las justificaciones pertinentes.

La relación de supuestos que contempla esta Instrucción no es, en absoluto, una lista cerrada, exhaustiva, sino meramente enunciativa y a título de ejemplo teniendo la Junta Electoral la última palabra sobre cualquier excusa presentada.

En la lista de causas de impedimento que la Instrucción cita como situaciones habituales o típicas, cabe distinguir entre las causas personales, las causas familiares y las causas profesionales. Si bien se trata este de un artículo redactado para un determinado ámbito profesional, creemos conveniente citar además de las causas profesionales aquellas otras en las que puede encontrarse también un profesional veterinario.

En cuanto a las razones **personales** que justificarían que un veterinario nombrado como Presidente o Vocal sea relevado, en todo caso, del desempeño de su cargo, pueden citarse las siguientes: ser mayor de 65 años; estar en situación de incapacidad temporal para el trabajo (acreditada mediante la correspondiente baja médica); la gestación a partir de los seis meses de embarazo y el período correspondiente de descanso maternal; o haber formado parte de una Mesa Electoral con anterioridad, al menos en tres ocasiones en los últimos diez años.

Existen otras causas que pueden justificar la excusa, atendiendo a las circunstancias de cada caso: la lesión, dolencia o enfermedad física o psíquica que impida ejercer las funciones de miembro de una Mesa Electoral; la situación de riesgo durante el embarazo durante los primeros seis meses del mismo; la previsión de intervención quirúrgica o de pruebas clínicas relevantes en el día de la votación, en los días inmediatamente anteriores, o en el día siguiente a aquella, siempre que resulten inaplazables; o el cambio de la residencia habitual a un lugar situado en otra Comunidad Autónoma.

En cuanto a las circunstancias o responsabilidades **familiares** del miembro designado para una mesa electoral que pueden justificar su excusa, la Instrucción indica, por lo que aquí interesa, las siguientes: tener la condición de madre, durante el período de lactancia natural o artificial, hasta que el bebé cumpla nueve meses; el cuidado directo y continuo, por razones de guarda legal, de me-

nores de ocho años o de personas con discapacidad física, psíquica o sensorial; el cuidado directo y continuo de familiar hasta el segundo grado de consanguinidad o afinidad que por razones de edad, accidente o enfermedad, no pueda valerse por sí mismo.

También puede justificar la excusa de carácter familiar del miembro designado de una Mesa Electoral: la concurrencia el día de la elección de eventos familiares de especial relevancia, que resulten inaplazables o en los que el aplazamiento provoque perjuicios económicos importantes, siempre que el interesado sea el protagonista o guarde con éste una relación de parentesco hasta el segundo grado de consanguinidad; la condición de madre o padre de menores de catorce años, cuando se acredite que el otro progenitor no puede ocuparse del menor durante la jornada electoral, careciendo además el interesado de ascendientes o de otros hijos mayores que puedan hacerlo.

Entrando en la vertiente directamente relacionada con la actividad **profesional** del designado, y en relación a la profesión veterinaria, la Instrucción contempla que **"pueden"** excusarse quienes deban prestar durante la jornada electoral servicios esenciales de la comunidad de importancia vital, como los de carácter médico, sanitario, de protección civil, bomberos, etcétera. En estos casos la justificación consistirá en informe emitido por el responsable del servicio, en el que se detallarán los motivos que impidan o hagan particularmente difícil la sustitución del interesado durante la jornada electoral. También podrán alegar los profesionales que deban participar en acontecimientos públicos a celebrar el día de la votación, que estén previstos con anterioridad a la convocatoria electoral, cuando el interesado no pueda ser sustituido y la no participación del mismo obligue a suspender el acontecimiento, produciendo perjuicios económicos relevantes. Estas circunstancias deberán acreditarse documentalmente.

Debemos advertir que si bien el listado que realiza la Instrucción es de carácter enunciativo y explicativo, teniendo cabida muchos otros casos (que en todo caso deberán ser sometidos al criterio de la Junta Electoral de Zona), no es menos cierto que la interpretación de las causas es siempre muy restrictiva y que la norma general es la de denegar la petición, por lo que para que una actividad profesional veterinaria pudiera verse incurso en un supuesto de excusa, debería reunir múltiples circunstancias que, en principio, se hacen difícil imaginar puedan llegar a justificar la dispensa pretendida.

Se nos ocurren, también a título de ejemplo al igual que hace la Instrucción, el caso de un veterinario clínico de guardia en un hospital, o el de una intervención de urgencia vital de un animal o el de un parto en una granja, etc., etc. En estos supuestos no sólo sería necesario acreditar que el servicio prestado, sin duda de carácter sanitario, es esencial para la comunidad y vital para el animal, sino que, entre otras cosas, debería demostrarse que no ha podido ser prestado por otro profesional, supuesto de "sustitución" al que expresamente hace referencia la Instrucción.

En definitiva, en caso de urgencia, llevando a cabo una actividad o servicio esencial y/o vital, cabría exponer el supuesto a la Junta Electoral de Zona quien deberá resolver, caso por caso, circunstancia por circunstancia, sin olvidar que, en principio es difícil obtener ese beneplácito para los servicios más habituales de los veterinarios.

LESIONES CUTÁNEAS EN EL CABALLO; NO TODO SON SARCOIDES**Laura Castilla, Marta Cárdenas, Màrian Matas****Memvet - Centre d'Especialitats Veterinàries. Reina Esclaramunda 6, baixos. Palma**

Presentamos dos casos clínicos equinos con lesiones dermatológicas periorcarias de interés.

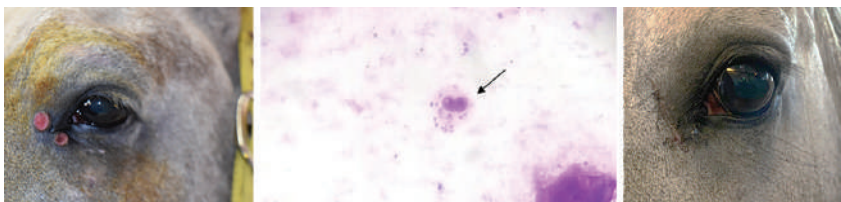

Figura 1. Caso clínico 1. A la izquierda se observan las lesiones nodulares ulcerativas. En el centro se observa la imagen citológica de amastigotes de *Leishmania spp* intracelulares (flecha).

CASO 1

Examinamos un caballo pura raza español macho de dos años y medio de edad con historia de dos nodulaciones periorcarias de dos meses de evolución. Presentan morfología redondeada, ulcerativa, de unos 0.5-1 cm de diámetro cerca del canto medial del ojo izquierdo (Fig. 1). Una de las lesiones había crecido en las últimas semanas.

Diagnóstico diferencial: dermatosis papulonodular equina, alteraciones nodulares eosinofílicas, urticaria papular exudativa, neoplasia (sarcoide nodular, linfosarcoma) enfermedades infecciosas (habronemiasis, histoplasmosis, leishmaniasis).

PRUEBAS DIAGNÓSTICAS Y TRATAMIENTO

Se realiza citología por impronta de las lesiones ulceradas, observándose células epiteliales, macrófagos y gran cantidad de amastigotes de *Leishmania spp*. (Fig. 1)

Llegamos al diagnóstico de lesiones ulcerativas dermatológicas secundarias a leishmaniosis. Se realiza excisión quirúrgica de las lesiones y posterior estudio histopatológico, donde se confirma la presencia del protozoo junto a un infiltrado granulomatoso y linfocítico.

Tras la confirmación, se realiza hemograma y bioquímica completa del animal, cuyos resultados fueron compatibles con la normalidad.

Se observa una recidiva de la lesión ventral siete meses después. Se decide inyectar 1mL sublesional de antimoniato de meglumine. La nodulación ulcerativa se fibrosa tras la inyección y un mes más tarde desaparece dejando una lesión cicatricial inactiva. (Fig. 2)

CASO 2

Se examina una yegua de catorce años de

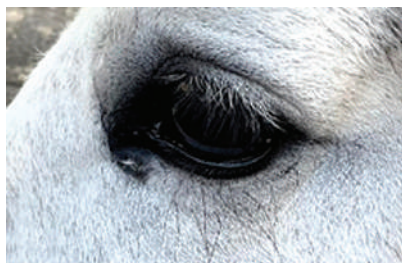

Figura 2. Caso clínico 2. A la izquierda se observa el nódulo ulcerativo afectando al párpado inferior. En el centro se observa la imagen citológica donde se aprecia infiltrado eosinofílico acompañado de células redondas con criterios de malignidad, imagen compatible con mastocitoma. A la derecha se observa el paciente un año después de la resección quirúrgica.

edad con historia de nodulación en párpado inferior del ojo izquierdo de 4 años de evolución. La lesión ocupa más de un tercio del borde medial del párpado y se encuentra ulcerada en el centro. (Fig. 2)

El diagnóstico diferencial, dada las características de la lesión y edad del paciente, podría basarse en: neoplasia (sarcoide nodular, melanoma, linfosarcoma, mastocitoma cutáneo), alteración nodular eosinofílica o granuloma inflamatorio por cuerpo extraño.

PRUEBAS DIAGNÓSTICAS

Se realiza aspiración con aguja fina donde se observan células inflamatorias con abun-

dantes gránulos eosinofílicos, compatible con mastocitos (Fig. 3). Llegamos al diagnóstico casi concluyente de mastocitoma

Tratamiento. Se decide excisión quirúrgica de la lesión palpebral manteniendo el margen palpebral y envío de la muestra a histopatología, donde se confirma el diagnóstico de mastocitoma cutáneo asociado a infiltrado eosinofílico.

Discusión. Leishmania es un protozoo que raramente afecta a la especie equina, aunque al hacerlo suele ser causando lesiones dermatológicas que muchas veces son autolimitantes. La serología en equinos suele mostrar nula o muy baja titulación de anticuerpos. El paciente en cuestión no permitía el tratamiento tópico por lo que se optó, debido al reciente crecimiento de una de las lesiones, por la excisión quirúrgica en estación.

Los mastocitomas equinos son una neoplasia relativamente común y suelen presentarse como lesiones solitarias benignas con bajo índice metastásico, siendo la excisión quirúrgica completa el tratamiento más eficaz. En este caso se decidió hacer una técnica incisional, y mantener el margen palpebral pues estas neoplasias suelen ser benignas y estos tipos de nódulos no suelen requerir de técnicas como blefaroplastias más complejas de ejecutar en la especie equina debido a la adherencia de la piel a la zona periorbitaria.

Ambos caballos fueron inicialmente diagnosticados con lesiones tipo sarcoides. Puede ser que nuestra primera impresión sea pensar que se trata de esta lesión tan frecuente, si bien, la historia clínica del paciente y la realización de un método poco invasivo como la citología puede ser de ayuda en la toma de decisiones. Es importante valorar diferentes diagnósticos diferenciales, incluida las lesiones por *Leishmania spp*. en pacientes equinos e informar al propietario que en muchas ocasiones será necesario su estudio histopatológico para concluir el diagnóstico final.

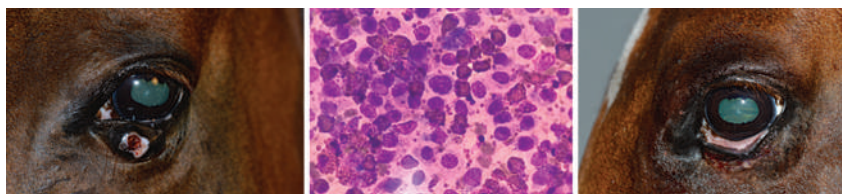

Figura 3. Caso clínico 2. A la izquierda se observa el nódulo ulcerativo afectando párpado inferior. En el centro se observa la imagen citológica donde se aprecia infiltrado eosinofílico acompañado de células redondas, imagen compatible con mastocitoma. A la derecha se observa el paciente tras resección quirúrgica.

COL·LEGIATS

ALTES

1152 - Alberto Orduña Mozo

Des de l'1 de març de 2023

1362 - Julia Amaya Espindola García

Des de l'1 d'abril de 2023

1363 - Carla Minguet Checa

Des de l'1 d'abril de 2023

1364 - Raquel Ramos García

Des de l'1 d'abril de 2023

1365 - Sandra Gómez Portero

Des de l'1 d'abril de 2023

1366 - Antón Fernández González

Des de l'1 d'abril de 2023

1367 - Jaime Campuzano Quadreny

Des de l'1 d'abril de 2023

1252 - Óscar Guasch Fabregat

Des de l'1 de maig de 2023

1368 - Akylina Skoura

Des de l'1 de maig de 2023

1369 - Laura Cristina Gorsin

Des de l'1 de maig de 2023

1370 - Mireia Aldaya Ugarte

Des de l'1 de maig de 2023

1371 - Ainhoa Pérez Muñoz

Des de l'1 de maig de 2023

1372 - Mercedes Montejo Alarcón

Des de l'1 de maig de 2023

1031 - Jara Cano Vitores

Des de l'1 de juny de 2023

1373 - Caroline Langlois

Des de l'1 de juny de 2023

1374 - Maybe Bárbara Ferro Pérez

Des de l'1 de juny de 2023

BAIXES

1011 - Silvia Ortega Ribalta

Des del 6 de febrer de 2023

1259 - Georgina Iraola Picornell

Des del 17 de març de 2023

1202 - Rosario de los Llanos Ruano L.

Des del 31 de març de 2023

1348 - Clàudia Nadal García

Des del 31 de març de 2023

1260 - Celia Arcas Canovas

Des del 4 d'abril de 2023

1366 - Anton Fernández González

Des del 30 d'abril de 2023

1340 - Rafael Alayón Afonso

Des del 15 de juny de 2023

1345 - Ignacio Salmurri Negro

Des del 30 de juny de 2023

JUBILACIÓ

243 - Juan Torres Marí

Des de l'1 de juny de 2023

La fotografia de Xisco Bonnín, al Col·legi

El fotògraf mallorquí Xisco Bonnín (Palma, 1967) ha estat 'present' al Col·legi durant el segon trimestre de l'any, concretament amb el seu projecte 'Passatge / Paisatges de la Memòria', de 2015, on tracta de captar l'acció de la memòria i la història, en aquest cas els traçats dels antics calls jueus, sobre l'espai urbà.

El seu projecte fotogràfic personal s'ha centrat en la societat urbana postindustrial des d'un prisma sociològic i la temàtica de les seves fotografies gira al voltant de la ciutat i el fet urbà. Ha pres part en infinitat d'exposicions col·lectives d'ençà l'any 2000 i destaquen les seves exposicions individuals a la Fundació Coll Bardolet, al Casal Solleiric, Can Gelabert o el Centre Cultural La Misericòrdia, entre d'altres.

Va ser codirector de La Fàbrica de Licors Arts Visuals (2002-2005), un espai dedicat a la difusió de la fotografia i les arts visuals. Des de 2008 forma part del col·lectiu fotogràfic SaMakineta, que organitza diferents activitats, entre d'altres, un cicle de tallers i projeccions en col·laboració amb la Fundació Pilar i Joan Miró.

ART AL COVIB

CENTRES VETERINARIS

ALTES

Instituto Veterinario Oftalmológico

C/ Des Jonda, 73-75, Bl. 4, Baix - Eivissa

Centre de Referència

Titular: **Raquel Prats Díaz****Clínica Veterinaria Arenal Veterinario**

C/ Joan Homs, 11 - Palma

Titular: **Marién Rocío Buzón Sanz**

TRASPÀS

Consultorio Veterinario San José

C/ del Metge, 7 - Eivissa

Titulars: **Mónica Utrera Lledo, Federico Lusenti i Ana Godes Ariza (no veterinària)**

Esta PROpuesta es para ti, de PROfesional a PROfesional.

Te abonamos el 10% de la cuota de colegiado hasta 50 euros

Si eres miembro del **Col·legi Oficial de Veterinaris de Les Illes Balears** te abonamos el 10 % de tu cuota de colegiado o asociado, con un máximo de 50 euros por cuenta.

La bonificación se realizará un único año para cuotas domiciliadas durante los 12 primeros meses, contando como primer mes el de la apertura de la cuenta. El pago se realizará en cuenta el mes siguiente de los 12 primeros meses.

Esta oferta es válida hasta el 30/06/2023 para nuevos clientes con la cuota domiciliada en una cuenta de la gama Sabadell PRO.

Contacta con nosotros e identifícate como miembro de tu colectivo y un gestor especializado te explicará con detalle las ventajas que tenemos para PROfesionales como tú.

Te estamos esperando

